

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

๑.๑.๑ เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๕,๐๐๕ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๔,๖๕๗ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๔ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๓,๔๒๐ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๙ และอายุระหว่าง ๓๖-๔๕ ปี จำนวน ๒,๙๐๐ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๘๑๕	๑๘.๗๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๓,๔๒๐	๒๒.๗๙
๔๖ - ๕๕ ปี	๔,๖๕๗	๓๑.๐๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๒,๙๐๐	๑๙.๓๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๑,๑๐๘	๗.๓๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๐๕	๐.๗๐
รวม	๑๕,๐๐๕	๑๐๐

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑ แสดง

65 ปีขึ้นไป : 18.76% 56 - 65 ปี : 22.79%
 46 - 55 ปี : 31.04% 36 - 45 ปี : 19.33%
 26 - 35 ปี : 7.38% 18 - 25 ปี : .70%

องใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

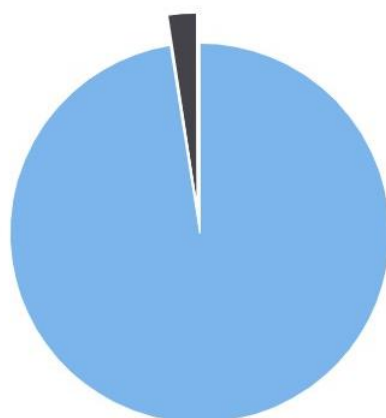
อำเภอศรีเมืองใหม่ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๔,๖๓๓ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕๒ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๗๒ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๘ %

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๔,๖๓๓	๙๗.๕๒
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๗๒	๒.๔๘

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลักษณะการประกอบอาชีพ

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการ

ที่มา : <http://www.aiu.c>

ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก : 97.52%
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง : 2.48%

านี้

๖๕๖๓ (ข้อมูล ณ ๓๐ เม.ย. ๖๓)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

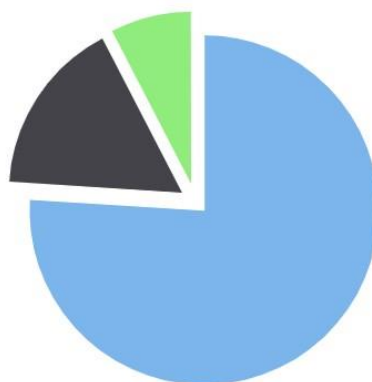
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอศรีเมืองใหม่ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๒,๕๙๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๒ รองลงมาคือ เช่า จำนวน ๒,๗๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๘ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๒๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๒,๕๙๖	๗๖.๐๒
เช่า	๒,๗๑๔	๑๖.๓๘
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๒๖๐	๗.๖๐

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลักษณะการถือครองที่ดิน

เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง : 76.02% เช่า : 16.38%
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) : 7.60%

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ. ๒๕๖๖

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

เกษตรกรอำเภอศรีเมืองใหม่ มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๖,๖๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙๑ รองลงมาคือแบบเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๔,๓๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕๒ และเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๓,๐๖๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ	
๖,๓๕๖	๓,๐๖๐	๑๙๘	๔,๒๘๑	๑๒,๓๕๕

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ. ๒๕๖๖

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๔ แสดง

■ โฉนด/น.ส.ทุกประเภท : 46.91% ■ ส.ป.ก.ทุกประเภท : 21.45% ■ หนังสือรับรองของหน่วยงาน : 1.11% ■ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ : 30.52%

ที่มา : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report๑/#tabs๓ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑.๑.๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๑๗ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๕ กลุ่ม สมาชิก ๑๘๘ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม สมาชิก ๒๕๘ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖๒ แห่ง สมาชิก ๑,๐๘๓ ราย สหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก - ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
นาคำ	๑	๑๔	๑	๑๐	๑	๓๐	๑๐	๑๔๕	-	-	-	-
แก้งกอก	๑	๑๕	๑	๑๐	๑	๑๐	๒	๒๔	-	-	-	-
เอือด	๑	๑๕	๑	๑๐	๑	๓๐	๑๒	๒๐๙	-	-	-	-
วาริน	๑	๔๕	๒	๔๐	๑	๒๐	๑๑	๒๗๐	-	-	-	-
ลาด	๑	๑๕	๑	๑๓	๑	๒๐	๒	๔๐	-	-	-	-

สงยาง	๑	๒๖	๑	๑๐	๑	๑๐	๓	๒๗	-	-	-	-
ตะบ้าย	๑	๑๕	๒	๒๐	๑	๓๐	๑๑	๑๕๗	-	-	-	-
คำไหล	๑	๑๕	๑	๑๐	๒	๕๐	๒	๑๙	-	-	-	-
หนาม	๑	๑๐	๓	๔๕	๒	๓๒	๖	๑๑๗	-	-	-	-
นาเลิน	๑	๑๕	๑	๑๐	๑	๑๓	๓	๗๕	-	-	-	-
ดอน	๒	๓๒	๑	๑๐	๑	๑๓	๘	๑๓๐	-	-	-	-
รวม	๑๒	๒๑๗	๑๕	๑๘๘	๑๓	๒๕๘	๖๒	๑,๐๘	-	-	-	-

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖

(๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช. .	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ ผลิตสินค้า
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
นาคำ	๑	๑	๑	-	๑	-	-	-	๑
แก้งกอก	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
เอือดใหญ่	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช. .	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ ผลิตสินค้า
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
วาริน	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
ลาดควาย	-	๒	๑	-	๑	-	-	-	-
สงยาง	-	-	-	๑	๑	-	-	-	-
ตะบ้าย	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
คำไหล	-	๑	-	-	๑	-	-	-	-
หนามแท่ง	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
นาเลิน	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
ดอนใหญ่	-	๓	-	-	๑	-	๑	-	-
รวม	๑	๑๓	๒	๑	๑๑	-	๑	-	๑

ที่มา : <https://learningpoint.doae.go.th/form-profile> พ.ศ.๒๕๖๖

(๓) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๔๗๘ คน โดยมีอาสาสมัครจำนวนมากที่สุด จำนวน ๒๖๗ ราย รองลงมาคืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จำนวน ๑๒๑ ราย หมอдинอาสา ๖๙ ราย คุรุบัญชี่อาสา จำนวน ๑๖ ราย อาสาสมัครสหกรณ์จำนวน ๒ ราย อาสาสมัครฝนหลวง จำนวน ๑ ราย ประมงอาสา จำนวน ๑ ราย และอาสาสมัครเศรษฐกิจการเกษตร จำนวน ๑ ราย ตามลำดับ อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่มากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
นาคำ	-	๔	-	๑๖	๑๒	๑๖	-	๑	-
แก้งกอก	-	๑	-	๑๓	๔	๗	๑	-	-
เอือดใหญ่	-	๑	-	๒๓	๗	๘	๑	-	-
วาริน	-	๓	-	๓๔	๗	๑๑	-	-	-
ลาดควาย	-	๓	-	๑๓	๓	๘	-	-	-
สงยาง	-	๑	-	๒๑	๖	๑๕	-	-	-
ตะบ้าย	-	-	-	๒๕	๘	๑๒	-	-	-
คำไหล	-	๓	-	๓๓	๔	๑๘	-	-	-
หนามแท่ง	-	-	-	๒๘	๑๐	๑๒	-	-	-
นาเลิน	-	-	-	๑๕	๓	๗	-	-	-
ดอนใหญ่	๑	-	๑	๒๐	๕	๗	-	-	-
รวม	๑	๑๖	๑	๒๖๗	๖๙	๑๒๑	๒	๑	-

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖

(๔) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอศรีเมืองใหม่ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๑ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
นาคำ	๑	นายจำเนียร ประสพสุข	๖๘/๒ ม.๑๐ ต.นาคำ
แก้งกอก	๑	นายสมควร พันธุ์พา	๑๐๕ ม.๗ ต.แก้งกอก
เอือดใหญ่	๑	นายเหรียญชัย วิลามาศ	๑๒ ม.๑ ต.เอือดใหญ่
วาริน	๑	นายสมหมาย ผลโสม	๕๘ ม.๖ ต.วาริน
ลาดควาย	๑	นายแพง สารุพันธ์	๑๘ ม.๒ ต.ลาดควาย
สงยาง	๑	นายถาวร สารุพันธ์	๕ ม.๓ ต.สงยาง
ตะบ้าย	๑	นายบุญถึง ใจตรง	๔๐ ม.๒ ต.ตะบ้าย
คำไหล	๑	นายอดิชัย หลีกเพชร	๓๐ ม.๑๒ ต.คำไหล
หนามแท่ง	๑	นายสมบูรณ์ สุนิพันธ์	๔ ม.๙ ต.หนามแท่ง
นาเลิน	๑	นายประยูร คำพันธ์	๔๘ ม.๒ ต.นาเลิน
ดอนใหญ่	๑	นายอุดร โคตะ	๑๕ ม.๒ ต.ดอนใหญ่
รวม	๑๑		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๓

(๕) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสมาน ประสพสุข

บ้านเลขที่ ๑๖ บ้านหนองห้าง หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

สถานการณ์ของพื้นที่ : ดันทุนการผลิตข้าวสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิตข้าว การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรบังคับ

๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. การจัดทำบัญชีฟาร์

หลักสูตรเสริม

๑.การตลาด

๒.นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

๓.แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)/แผนธุรกิจกลุ่ม

๔.การจัดการน้ำ

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๕ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่

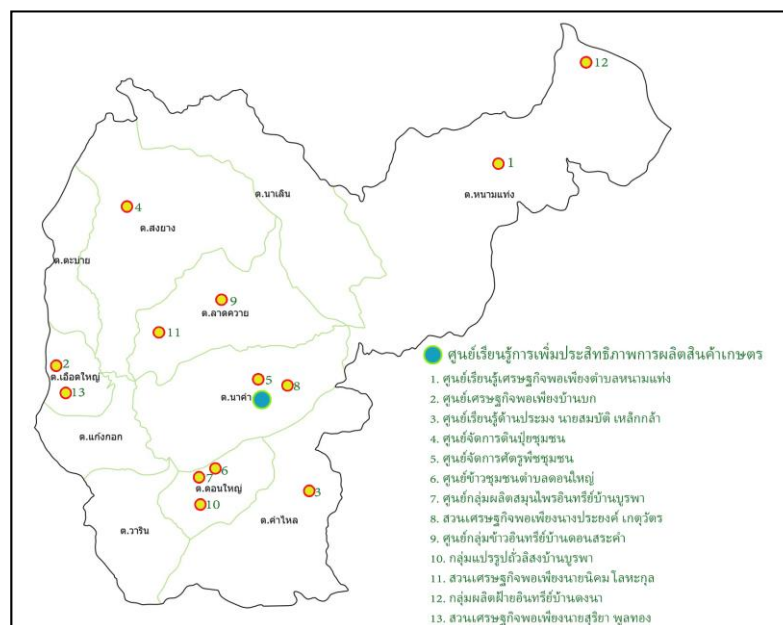
จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์
๑	สวนใจเพชร	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๓	เอือดใหญ่	นางสาววิราวรรณ ปาสา จันทร์
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๓	สงยาง	นายณรงค์เดช อัจระ จันทร์
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๖	ลาดควาย	นายประดิษฐ์ ธนูทอง
๔	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลดอน ใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	๒	ดอนใหญ่	นายไสว คีนดี
๕	ศูนย์กลุ่มผลิตสมุนไพร อินทรีย์บ้านบุรพา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๓	ดอนใหญ่	นางจันทิ แสนทวิสุข

๖	สวนสายตาโชคเจริญ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑๐	นาคำ	นางประยงค์ เกตุวัตร
๗	ศูนย์กลุ่มข้าวอินทรีย์บ้าน ดอนสระคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๖	ลาดควาย	นางสาวทองดี ตันเลิศ
๘	กลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตร ทรัพยากรที่ดินตำบลดอนใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๓	ดอนใหญ่	นายวรชิต สะเอ็ง
๙	สวนเศรษฐกิจพอเพียงนาย นิคม โลหะกุล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๕	ลาดควาย	นายนิคม โลหะกุล
๑๐	กลุ่มผลิตฝ้ายอินทรีย์บ้านดง นา	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๕	หนามแท่ง	นายสมาน ฆั่นสุด
๑๑	สวนเศรษฐกิจพอเพียงนาย สุรียา พูลทอง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๘	เอือดใหญ่	นายสุรียา พูลทอง
๑๒	สวนเศรษฐกิจพอเพียง นาย บัณฑิต บัวผัน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑	สงยาง	นายบัณฑิต บัวผัน
๑๓	โคברהฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๑	ลาดควาย	นายสมศักดิ์ ภูคำ
๑๔	ศูนย์เครือข่ายด้านประมง นายอุดร โคตะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	ดอนใหญ่	นายอุดร โคตะ
๑๕	ศูนย์การเรียนรู้เกษตร ผสมผสาน (สวนทองคำ)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๔	แก้งกอก	นายทองคำ ไข่มะนาม
๑๖	ศูนย์การเรียนรู้เกษตร ผสมผสาน นายเฉลิม สว่าง แก้ว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๔	คำไหล	นายเฉลิม แก้วสว่าง

๑๗	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรผสมผสาน นายทองดี ทัดศรี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	วาริน	นายทองดี ทัดศรี
๑๘	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ (สวนครองใจ)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	ตะบ่าย	นายสมใจ ขอนเต็ง
๑๙	ศูนย์เรียนรู้การปลูกลำไย นางหนูไกร บาศรี	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	นาเลิน	นางหนูไกร บาศรี
๒๐	สวนเกษตรสมบูรณ์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	สงยาง	นายบรรหาร ต้นสิงห์
๒๑	สวนแม่จรรูวรรณ สมภูมิ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	เอือดใหญ่	นางจรรูวรรณ สมภูมิ

ที่มา : <https://learningpoint.doae.go.th/form-profile พ.ศ.๒๕๖๖>

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

(๖) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอศรีเมืองใหม่

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่

๑. แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๓ แปลง คือ แปลงใหญ่ข้าวหมู ๒ ตำบลดอนใหญ่(บ้านดอนใหญ่), แปลงใหญ่ข้าว หมู ๓ ตำบลดอนใหญ่(บ้านบุรพา) และแปลงใหญ่ข้าว หมู ๑๐ ตำบลนาคำ(บ้านหนองห้าง)
๒. แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑ แปลง คือ แปลงใหญ่ข้าวหมู ๖ ตำบลลาดควาย(บ้านดอนสระคำ)
๓. แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒ แปลง คือ แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู ๖ ตำบลสงยาง(บ้านสระคำ) และแปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู ๕ ตำบลนาเลน(บ้านสวาสดี)

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวหมู ๒ ตำบลดอนใหญ่

ที่อยู่ หมู่ที่ ๒ บ้านดอนใหญ่ ตำบลดอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมแปลงใหญ่ข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๗๒๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๒๕๐ บาท (๑๐.๗๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๐๐/ไร่ เป็น ๔๒๐/ไร่ (๕ %)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๓๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๒๕๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. วางแผนการผลิต ตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
๒. วางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด
๓. บริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็ง
๔. สนับสนุนเพิ่มรายได้/เสริมรายได้

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

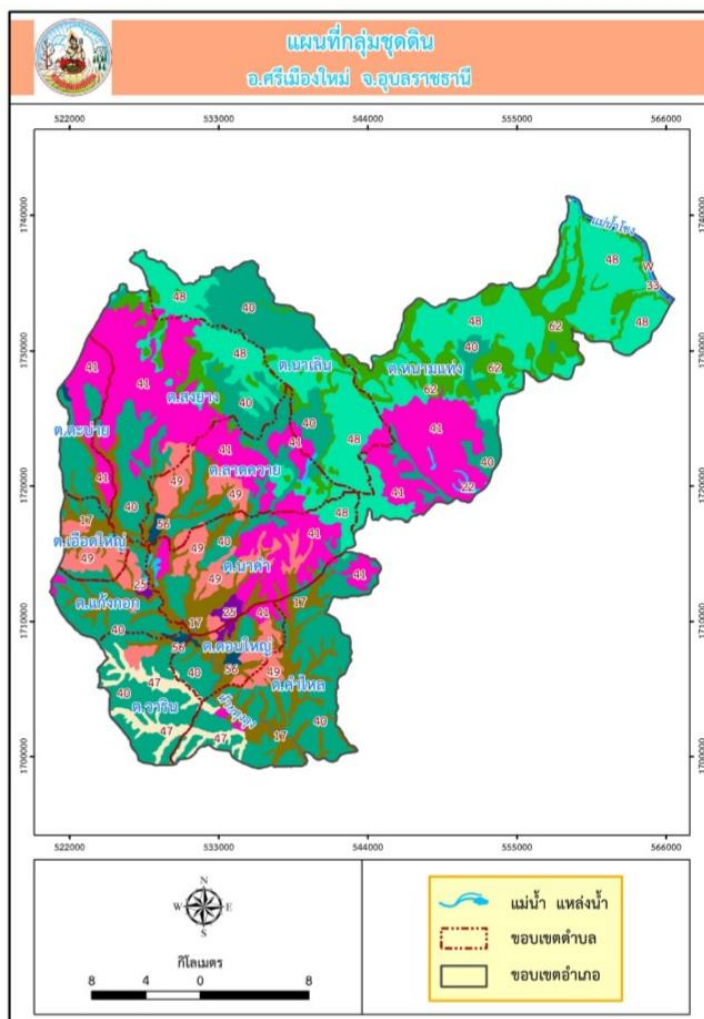
กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. การลดต้นทุนการผลิต														
ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้านการลดต้นทุนการผลิต	←				→									
สนับสนุนปัจจัยการผลิต/เครื่องจักรกล/แหล่งน้ำ	←				→									
เก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์		←		→										
- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน					←				→					
- ใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี					←					→				
๒. การเพิ่มผลผลิต														
จัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพ				←		→								
ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	←	→									←	→		
- ใช้เมล็ดพันธุ์ดี					←	→								
ใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ					←					→				
- ปุ๋ยพืชสด	←				→									
๓. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต														
ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเน้นการพัฒนาคุณภาพและ					←					→				

ประสิทธิภาพ														
๔.การบริหารจัดการ(เช่น เครื่องจักร ปัจจัยการผลิต)														
จัดเวทีวิเคราะห์เพื่อกำหนดการ พัฒนาและแผนรายแปลง				↔										
ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรด้าน การบริหารจัดการกลุ่ม				↔										
- จัดตั้งกองทุนภายในกลุ่ม				↔										
- จัดทำโครงสร้างและกำหนด บทบาทให้ชัดเจน				↔										
- บูรณาการหน่วยงานภาครัฐ/ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	←											→		
๕.การตลาด														
ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ให้ เกษตรกรด้านการตลาด									←			→		
จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ในชุมชน				↔										
- สหกรณ์การเกษตร				↔										

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑.๒.๑ ทรัพยากรดิน

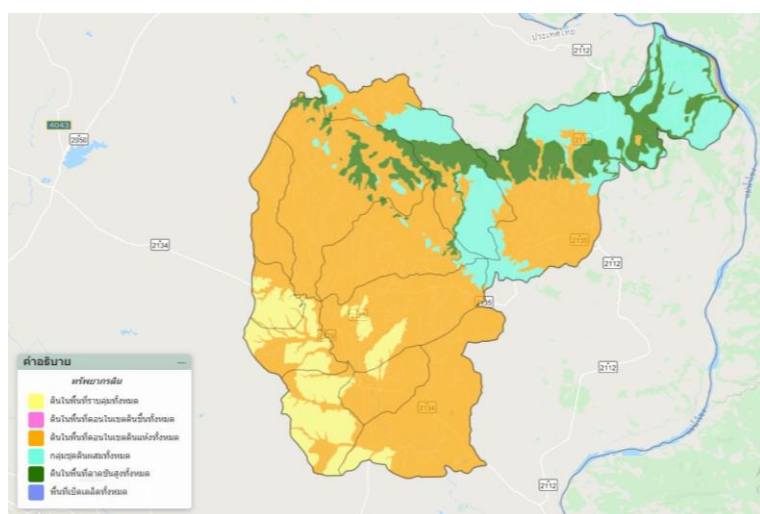

ภาพที่ ๖ แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : http://oss๑๐๑.ddd.go.th/web_th_soilseries/๐๔_northeast/๓๔_Ubon/๓๔_prov.htm

คำอธิบายแผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มชุดดินที่ 17	กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ จำนวน ๖๑,๖๒๘.๔๘ ไร่	กลุ่มชุดดินที่ 33	กลุ่มชุดดินที่ ๒๕ จำนวน ๒,๙๓๐.๗๓ ไร่
กลุ่มชุดดินที่ 25	กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ จำนวน ๖๒๖.๘๒ ไร่	กลุ่มชุดดินที่ 40	กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน
กลุ่มชุดดินที่ 47	๙๔ ไร่	กลุ่มชุดดินที่ 48	
	กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ จำนวน ๑๒,๒๓๒.๕๙ ไร่		กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ จำนวน ๑๒๔,๐๕๖.๘๐
กลุ่มชุดดินที่ 49		กลุ่มชุดดินที่ 56	
	กลุ่มชุดดินที่ ๔๙ จำนวน ๓๙,๓๕๔.๑๔ ไร่		กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ จำนวน ๒,๙๗๔.๑๙ ไร่
กลุ่มชุดดินที่ 22	กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ จำนวน ๒,๕๑๘.๘๑ ไร่	กลุ่มชุดดินที่ 62	กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ จำนวน ๕๒,๐๓๘.๑๑ ไร่
กลุ่มชุดดินที่ 41	กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ จำนวน ๑๑๘,๔๙๔.๖๑ ไร่	แหล่งน้ำ	แหล่งน้ำ จำนวน ๗๑๔.๖๖ ไร่

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๓๖๘,๙๕๒	๖๒.๕๐
กลุ่มชุดดินผสม	๙๘,๕๘๔	๑๖.๗๐
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๖๓,๘๗๒	๑๐.๘๒
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๕๗,๖๑๙	๙.๗๖
พื้นที่เปิดเตล็ด	๑,๒๑๒	๐.๒๐
รวม	๕๙๐,๒๓๙	๑๐๐

ตารางที่ ๑๑ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

๑.๒.๒ ทรัพยากรน้ำ

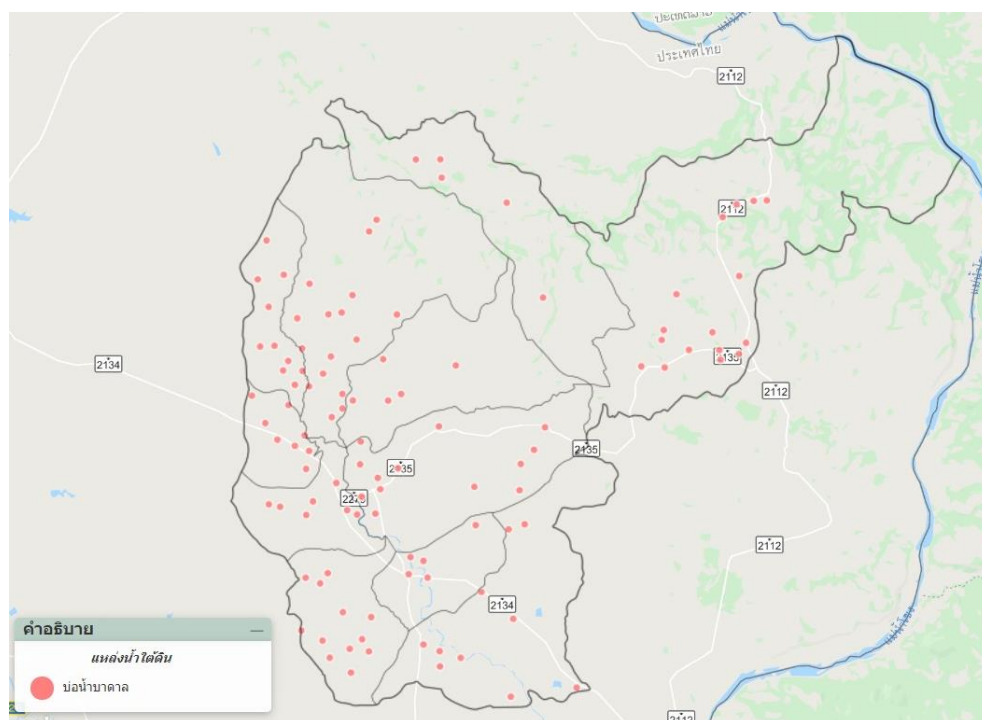
อำเภอศรีเมืองใหม่ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น ๑๙๓ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน/บ่อ
นาคำ	๒๖
แก้งกอก	๑๓
เอือดใหญ่	๑๗
วาริน	๑๙
ลาดควาย	๘
สงยาง	๒๘
ตะบ้าย	๑๘
คำไหล	๒๒
พนามแท้	๒๔
นาเลิน	๗
ดอนใหญ่	๑๑
รวม	๑๙๓

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินบ่อบาดาล อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

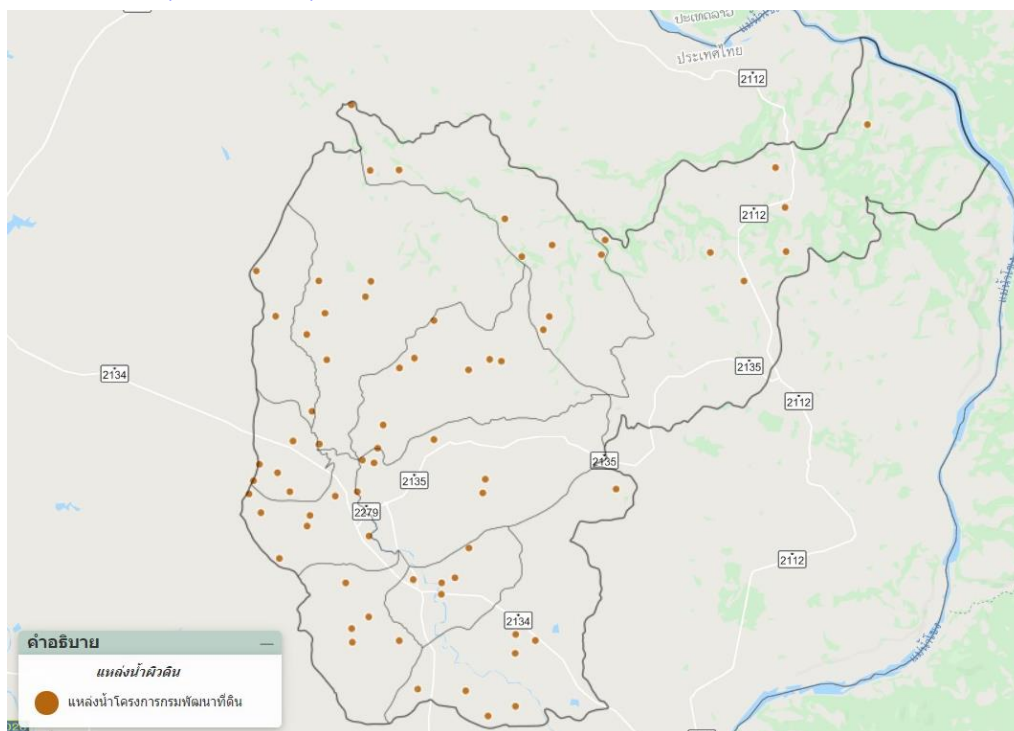
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอศรีเมืองใหม่ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๘๘ แห่ง

ตารางที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน/บ่อ
นาคำ	๙
แก้งกอก	๘
เอือดใหญ่	๖
วาริน	๕
ลาดควาย	๘
สงยาง	๑๐
ตะบ้าย	๗
คำไหล	๙
หนามแท่ง	๙
นาเลิน	๑๐
ดอนใหญ่	๗
รวม	๘๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๖

๑.๓ สีน้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้าน้ำ GI

ในอดีตชาวนาในอำเภอศรีเมืองใหม่ จะทำนาดำและเกี่ยวข้าวด้วยมือ จึงทำให้ในนาข้าวไม่มีวัชพืชและชาวนาสามารถคัดเลือกเมล็ดพันธุ์จากรวงข้าวที่สมบูรณ์ได้ และคัดแยกพันธุ์ปลอมปนออก จึงเป็นรักษาความบริสุทธิ์

ของข้าวหอมมะลิเอาไว้ได้ แม้ว่าปัจจุบันการทำการจะแตกต่างไปจากเดิมแต่คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ไม่ได้ลดลง เนื่องจากปัจจุบันนี้กรมการค้าได้ตั้งศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี เพื่อพัฒนาและขยายเมล็ดพันธุ์ จึงทำให้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิในอำเภอศรีเมืองใหม่ มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การผลิต การจัดจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ และการเข้าถึงของเกษตรกร จึงเป็นไปอย่างมีระบบและมีคุณภาพ จึงทำให้เกษตรกรได้รับเมล็ดพันธุ์ที่ดีและมีความน่าเชื่อถือในการนำไปเพาะปลูกต่อไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ข้าวหอมมะลิอำเภอศรีเมืองใหม่ มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับโดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศ ฉะนั้นข้าวหอมมะลิอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานีจึงผ่านการรับรอง GI

เนื่องจากปัจจุบันข้าวหอมมะลิเป็นสินค้าเกษตรหลักที่สำคัญของประเทศไทยที่สามารถสร้างรายได้จากการส่งออกให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยข้าวหอมมะลิมียามาจากหลายแหล่งผลิตที่ได้รับการยอมรับว่ามีชื่อเสียงในระดับประเทศ โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิจากจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวางจากทั้งคู่ค้าส่งค้าปลีก ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้บริโภคในฮ่องกง

ด้วยเหตุนี้ทำให้ราคาจำหน่ายของข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานีมีราคาสูงกว่าจากแหล่งอื่นๆ กิโลกรัมละ ๑-๒ บาท ทำให้เกิดการปลอมปนข้าวหอมมะลิ โดยนำข้าวชนิดอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาผสมกับข้าวหอมมะลิเพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้เกิดผลเสียแก่ชื่อเสียงของข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานีจึงได้มีแนวคิดที่จะนำเอาเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานีมาใช้ในการรับรองแก่ผู้ผลิตข้าวหอมมะลิในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนด ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคว่าเป็นข้าวหอมมะลิจากจังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมูลค่าแก่สินค้าอีกด้วย

ภาพที่ ๑๐ แสดงตัวอย่างรูปรตราสัญลักษณ์ข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี

รูปรวงข้าวสีทอง หมายถึง ความมีคุณค่าไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคมหรือทางด้านโภชนาการ

รูปทรงอ่อนช้อยสีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์และความอ่อนน้อมถ่อมตนของคนไทย

รูปทรงที่ถูกตัดทอนให้ดูเรียบร้อยและสอดคล้องกันของกลีบบัวสีชมพู หมายถึง สัญลักษณ์แห่งเมืองอุบลราชธานี

รูปทรงคลื่นน้ำด้านล่าง หมายถึง สายธารที่หล่อเลี้ยงชาวอุบลมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันในนาม ”แม่น้ำมูล”

ความสำเร็จของการใช้ตราสัญลักษณ์ข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี

ตราสัญลักษณ์ข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี ได้มีการรับจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ โดยมีผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานีจำนวนมากกว่า ๑๐ ราย โดยผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานีนั้น สามารถทำการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเป็นอย่างดี ได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพและมีราคาจำหน่ายที่สูงกว่าจากแหล่งอื่นๆ ทำให้มีความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคได้ว่าเป็นข้าวหอมมะลิจากจังหวัดอุบลราชธานีโดยแท้

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี ยังสามารถเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้นอีกด้วย เช่น สามารถเพิ่มช่องทางทางการจัดจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าซีเอ็มอลล์ศูนย์ ซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าชั้นนำของจังหวัดอีกด้วย

ภาพที่ ๑๑ แสดงผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี

การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมาขออนุญาตใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี นั้น มีปัจจัยแห่งความสำเร็จดังนี้

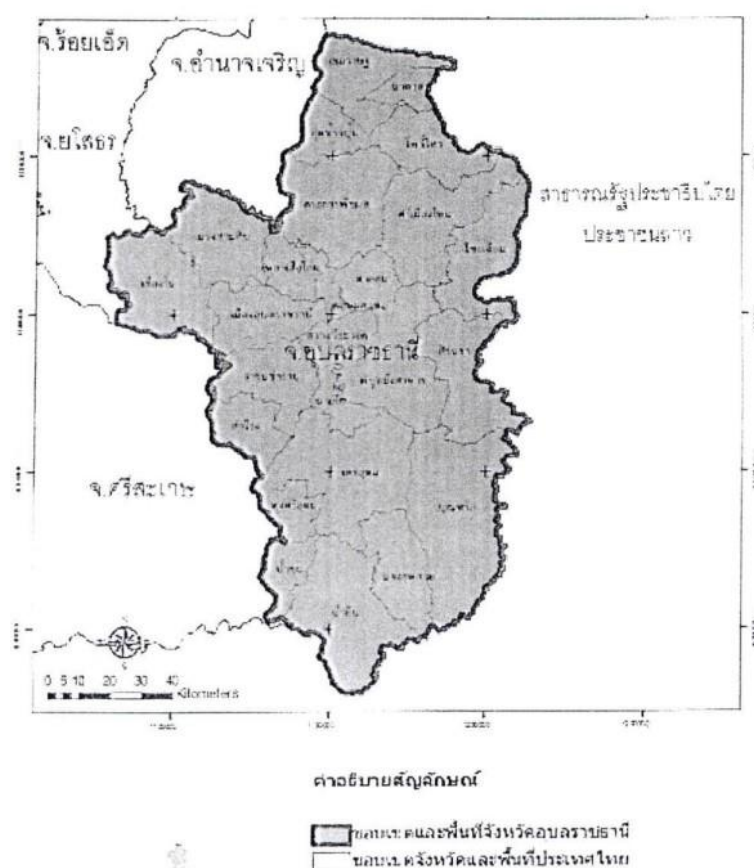
๑. สร้างการรับรู้ต่อเครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี ต่อทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภค
๒. การรักษามาตรฐานผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการที่ต้องคงมาตรฐานเดิมให้ได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคในระยะยาว
๓. การกำหนดอายุเครื่องหมายรับรองที่ไม่ยาวนานจนเกินไป เนื่องจากทำให้ผู้ประกอบการต้องดำเนินการรักษาคุณภาพมาตรฐานของตนเองเอาไว้ตลอดเวลา เพราะต้องดำเนินการขอต่ออายุการใช้เครื่องหมายรับรองฯ ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้า จากคณะกรรมการพิจารณาอนุญาตใช้เครื่องหมายรับรองคุณภาพข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานีอีกครั้ง

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี

เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการจดทะเบียนจากกรมทรัพย์สินทางปัญญามานานเกือบ ๑๐ ปีแล้ว แต่พบว่าจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรอง นั้นมีจำนวนไม่มากนัก ทั้งที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองนั้น ได้รับผลประโยชน์เป็นอย่างดี ทั้งนี้ น่าจะมีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

๑. ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลมีโครงการช่วยเหลือราคาข้าวในราคาสูงส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ นำข้าวหอมมะลิเข้าร่วมโครงการกับรัฐบาล ทำให้โรงสีมีการดำเนินด้านการตลาดลดลง
๒. อายุการรับประกันของเครื่องหมายรับรองมีอายุ ๒ ปี และผู้ประกอบการที่ได้รับเครื่องหมายรับรองฯไปแล้ว จะต้องมาดำเนินการต่ออายุทุก ๒ ปี ทำให้ผู้ประกอบการอาจจะมองได้ว่าเสียเวลาที่ต้องมาดำเนินการติดต่อราชการเพื่อขอต่ออายุ

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ ข้าวหอมมะลิอุบลราชธานี

ภาพที่ ๑๒ แสดงแผนที่แหล่งภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิจังหวัดอุบลราชธานี

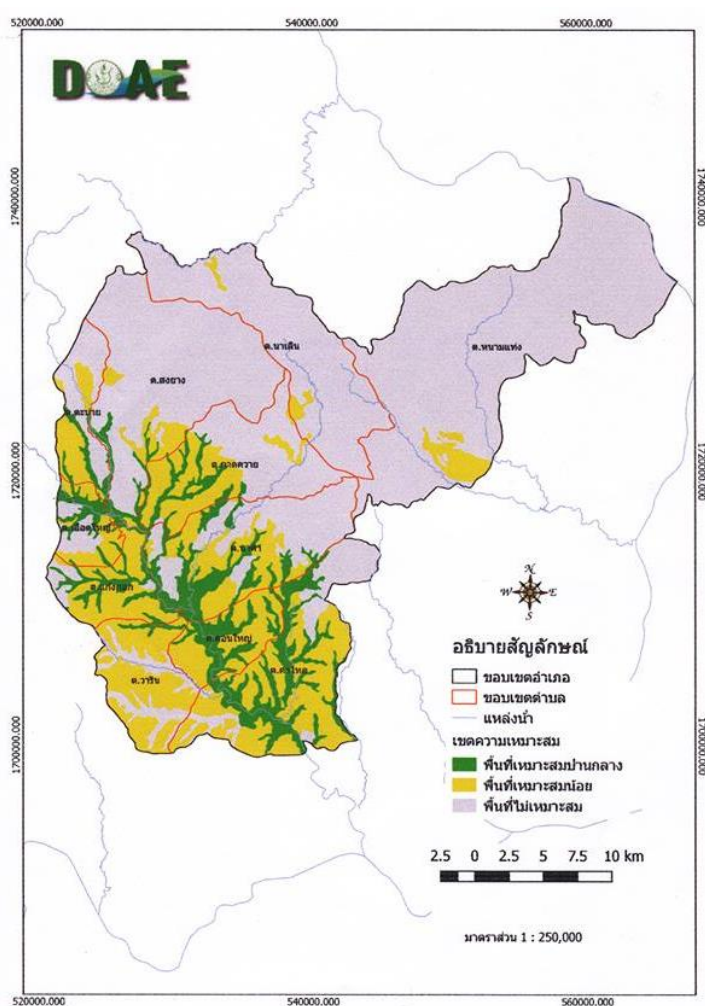
๑.๔ สีน้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสิน้า.....ข้าว.....

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๗๗,๘๑๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๗๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๔,๗๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒๓,๖๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗,๖๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐

ภาพที่ ๑๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา :กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศน์ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๖)

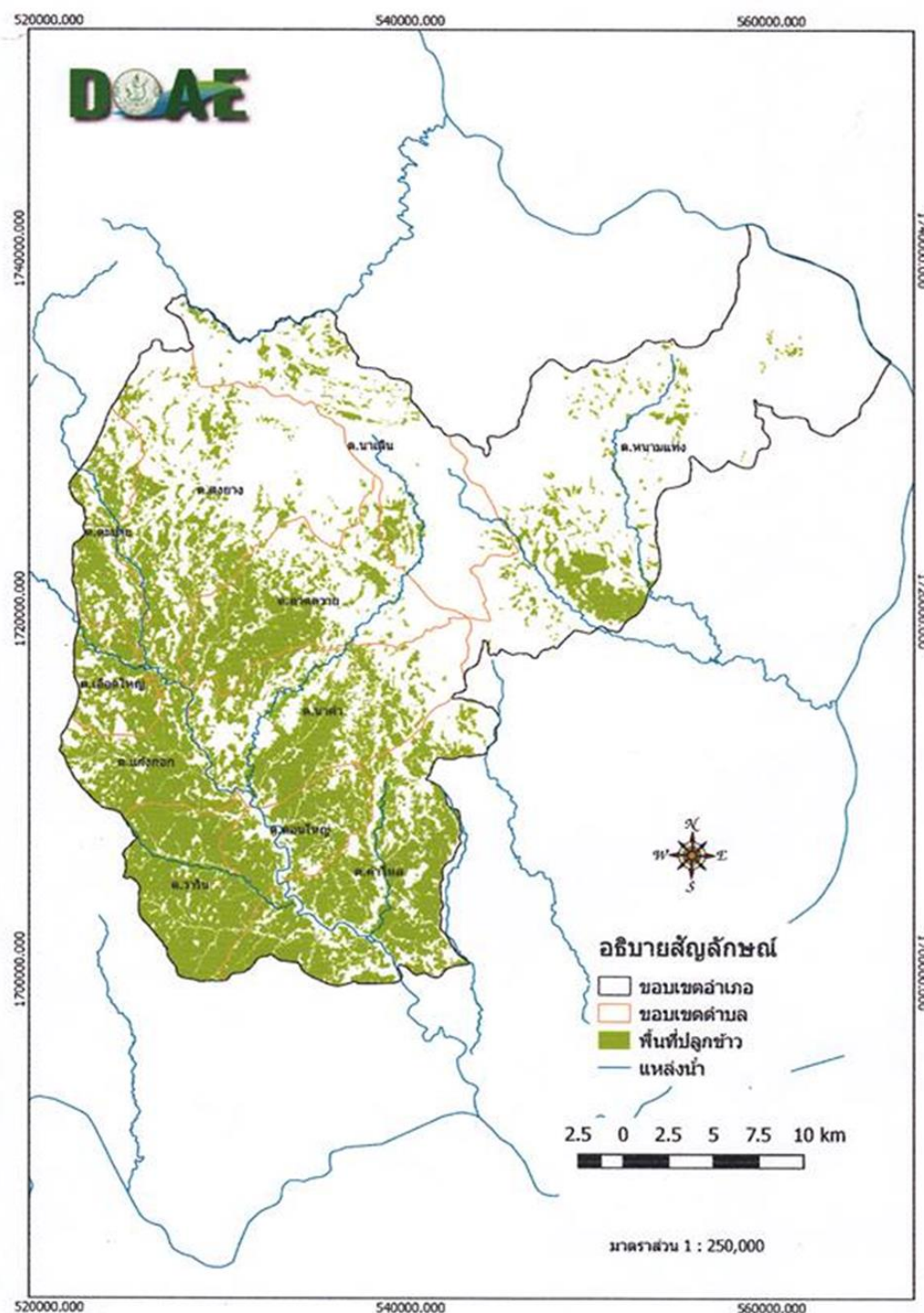
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๐๖,๖๕๙ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลคำไหล จำนวน ๔๑,๑๘๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาคำ จำนวน ๒๙,๒๕๖ ไร่ และตำบลวาริน จำนวน ๒๔,๐๘๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	นาคำ	2,182	29,256
2	แก้งกอก	1,254	17,255
3	เอือดใหญ่	672	7,775
4	วาริน	1,513	24,098
5	ลาดควาย	1,347	18,101
6	สงยาง	1,521	21,167
7	ตะบ้าย	829	10,651
8	คำไหล	2,492	41,181
9	หนามแท่ง	1,324	15,192
10	นาเลิน	704	9,068
11	ดอนใหญ่	897	12,916
	รวม	14,735	206,659

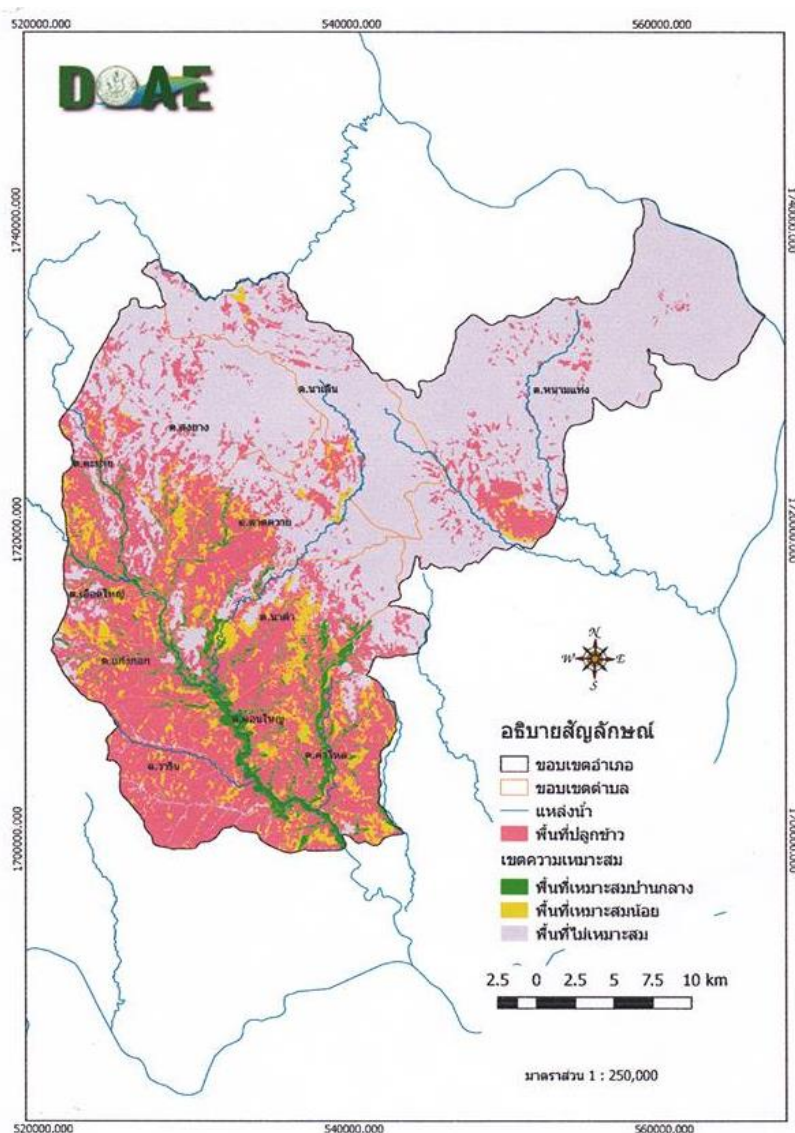
ที่มา : http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_rice_๖๒_fmddfbf_ap/๓๔/๐๒/

ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
(ที่มา :กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศฯ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง อำเภอศรีเมืองใหม่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๗๗,๘๑๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๗๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔๔,๗๗๒ ไร่ คิด

เป็นร้อยละ ๒๕.๑๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒๓,๖๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗,๖๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐

ภาพที่ ๑๖ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา : กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศน์ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๓

จากการทับซ้อนแผนที่เขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) สรุปได้ดังนี้

พื้นที่เหมาะสม พื้นที่ S๑, S๒ มีพื้นที่ ๓๖,๕๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

พื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ S๓, N พื้นที่ ๑๕๗,๘๒๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๒ ของพื้นที่ทั้งหมด

ตารางที่ ๑๕ : แสดงพื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) สำหรับข้าว

อำเภอ	ที่พื้นที่ทับซ้อนระหว่าง Zoning และ Land Used สำหรับข้าว		
	S๑ + S๒	S๓ + N	รวม
ศรีเมืองใหม่	๓๖,๕๔๓	๑๕๗,๘๒๔	๑๙๔,๓๖๗
ผลรวมทั้งหมด	๓๖,๕๔๓	๑๕๗,๘๒๔	๑๙๔,๓๖๗

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖

จากแผนที่การทับซ้อนพื้นที่ระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) พบว่าพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒) และมีการปลูกจริงจำนวน ๓๖,๕๔๓ ไร่ อยู่ในตำบลแก้งกอก ตำบลคำไหล ตำบลดอนใหญ่ ตำบลตะบ้าย ตำบลนาคำ ตำบลลาดควาย ตำบลวาริน ตำบลสงยาง ตำบลเอือดใหญ่ แต่จากการวิเคราะห์ความสมดุลระหว่างอุปสงค์ และอุปทาน พบว่าความต้องการรับซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๘,๗๐๒ ตัน/ปี คิดเป็นพื้นที่ปลูกโดยประมาณ ๒๒,๓๑๓ ไร่ แต่ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปลูกข้าวจำนวน ๑๙๔,๓๗๑ ไร่ พบว่า พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากกว่าพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒) ถึง ๓๖,๕๔๓ ไร่ และปริมาณผลผลิตที่ได้เกินความต้องการของการรับซื้อ จึงมีแนวทางส่งเสริมเพื่อลดพื้นที่ การเพาะปลูกข้าวในเขตความไม่เหมาะสม (Zoning) ดังนี้

๑. ลดพื้นที่การเพาะปลูกข้าว ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๓, N) จำนวน ๒๒,๓๑๓ ไร่ ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร

๒. ลดพื้นที่การปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม Zoning (S๓, N) จำนวน ๒๒,๓๑๓ ไร่ อยู่ในตำบลแก้งกอก, ตำบลคำไหล, ตำบลดอนใหญ่, ตำบลตะบ้าย, ตำบลนาคำ, ตำบลนาเลน, ตำบลลาดควาย, ตำบลวาริน, ตำบลสงยาง, ตำบลหนามแท่ง และตำบลเอือดใหญ่

๓. การร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เช่น กระทรวงพาณิชย์กำหนดราคาการรับซื้อที่สูงขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจในการรับซื้อ

๒) ปริมาณการผลิต

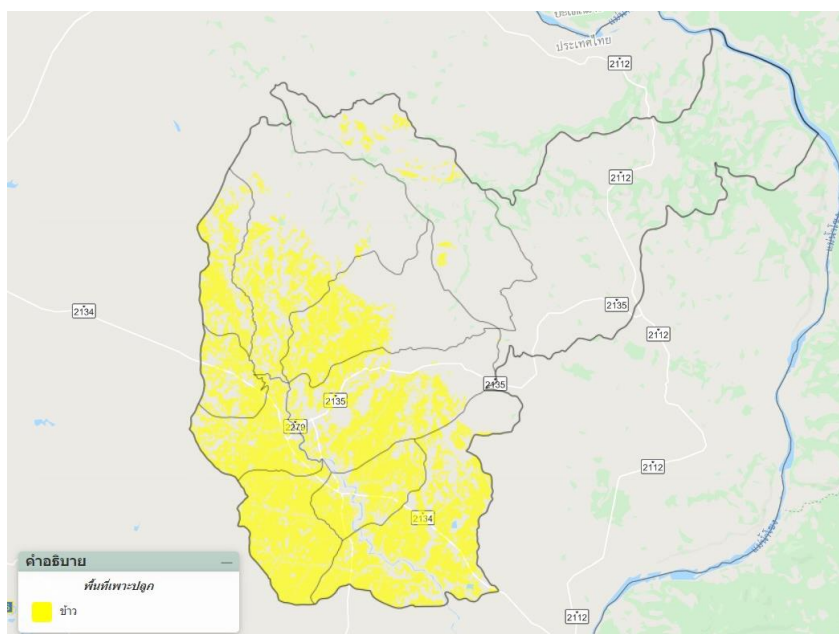
อำเภอศรีเมืองใหม่ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๐๖,๖๕๙ ไร่ ๑๔,๗๓๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในตำบลคำไหล จำนวน ๔๑,๑๘๑ ไร่ จำนวน ๒,๔๙๒ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลนาคำ จำนวน ๒๙,๒๕๖ ไร่ ๒,๑๘๒ ครัวเรือน และตำบลวาริน จำนวน ๒๔,๐๙๘ ไร่ ๑,๕๑๓ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
1	นาคำ	2,182	29,256	29,242	12,925	442
2	แก้งกอก	1,254	17,255	17,255	7,558	438
3	เอือดใหญ่	672	7,775	7,775	2,900	373
4	วาริน	1,513	24,098	24,094	9,276	385
5	ลาดควาย	1,347	18,101	18,099	7,185	397
6	สงยาง	1,521	21,167	21,159	8,146	385
7	ตะบ้าย	829	10,651	10,651	4,367	410
8	คำไหล	2,492	41,181	41,093	18,944	461
9	หนามแท่ง	1,324	15,192	15,189	6,303	415
10	นาเลน	704	9,068	9,065	3,490	385
11	ดอนใหญ่	897	12,916	12,911	5,358	415
	รวม	14,735	206,659	206,532	86,452	410

ที่มา : http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_rice_๖๒_fmddbd_ap/๓๔/๐๒/ พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่,พ.ศ.๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี การใช้พันธุ์ข้าว เกษตรกรในเขตพื้นที่อำเภอศรีเมืองใหม่ส่วนใหญ่ปลูกข้าวอยู่ ๒ ชนิด คือข้าวเจ้า และข้าวเหนียว โดยพันธุ์ข้าวเจ้าที่ใช้คือพันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ และ กข๑๕ พันธุ์ ส่วนพันธุ์ข้าวเหนียวคือ กข๖ มีการเก็บพันธุ์ไว้ใช้เองในครัวเรือน และมีการซื้อเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุบลราชธานี ศูนย์ข้าวชุมชนในพื้นที่ เกษตรกรด้วยตนเองในพื้นที่ เป็นต้น

(๒) การเตรียมดิน เกษตรกรมีการเตรียมดินก่อนฤดูการเพาะปลูกข้าว โดยมีการปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง พืชตระกูลถั่วต่างๆ รวมถึงการไถกลบตอซังข้าวเพื่อเพิ่มปริมาณอินทรีย์ในดิน และการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมด้วย

(๓) การปลูก เกษตรกรใช้วิธีการปลูกข้าวอยู่ ๒ แบบ คือ

- การทำนาดำ โดยใช้แรงงานคน ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนน้อยลงมาก เนื่องจากปัญหาแรงงานในพื้นที่ไม่เพียงพอ ขั้นตอนวิธีการทำที่หลายขั้นตอน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และการปรับเปลี่ยนวิธีการทำนาที่ใช้เครื่องจักรกลเข้ามาแทนแรง จึงทำให้วิธีทำนาดำลดน้อยลง

-การทำนาหว่านข้าวแห้ง เป็นวิธีการที่เกษตรกรใช้มาก เนื่องจากใช้เวลาในการดำเนินการสั้นกว่าทำนาดำ ใช้แรงงานน้อย มีเครื่องจักรกลอำนวยความสะดวก โดยก่อนจะปลูกข้าวเกษตรกรจะมีการบริหารจัดการแปลง โดยการเตรียมดินโดยการไถตะ และจัดการแปลงให้เหมาะสมในช่วงฤดูเพาะปลูก

(๔) ระบบการให้น้ำ พื้นที่อำเภอศรีเมืองใหม่ เป็นเขตนอกชลประทาน เกษตรกรจะใช้น้ำตามฤดูกาล คือ ในฤดูฝน

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรมีการดูแลรักษาแปลงข้าว โดยมีการจัดการแปลงตั้งแต่เตรียมดิน ระบายกล้า แตกกอ ออกดอก จนถึงระยะเก็บเกี่ยว มีการกำจัดวัชพืชในแปลงข้าว การสำรวจโรคและแมลงในแปลงนาตนเอง มีการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันดูแลรักษา เช่นการใช้ไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย เมตาไรเซียม

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรมีการปลูกพืชปุ๋ยสดและไถกลบ การไถกลบตอซังข้าว การใส่ปุ๋ยคอก ในช่วงไถตะ การใช้ปุ๋ยหมักแห้ง ปุ๋ยน้ำหมัก ฮอร์โมนจากการหมักต่างๆ และมีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมด้วย ดังนี้

-การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วัน หลังข้าวออก

-การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วัน ก่อนข้าวออกดอก

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก โดยจะเริ่มเก็บเกี่ยวในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน จนถึงกลางเดือนธันวาคม วิธีการเก็บเกี่ยว โดยใช้รถเกี่ยวข้าว และบางส่วนใช้แรงงานคน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว เกษตรกรจะมีการจัดการผลผลิตอยู่ ๒ แบบคือ

-จำหน่ายผลผลิตเป็นข้าวสด เกษตรกรจะนำข้าวที่เกี่ยวโดยรถเกี่ยวข้าว แล้วจำหน่ายให้กับโรงสี

-ข้าวที่เก็บไว้เพื่อบริโภค มีการเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง หลังจากเก็บเกี่ยวมีการตากข้าวที่เหมาะสม โดยเกษตรกรจะทำการตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๒-๑๔% ก่อนเก็บไว้เพื่อบริโภคตลอดทั้งปี

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู เกษตรกรมีการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่เข้าไปให้ความรู้ ติดตาม ในเรื่องการใช้สารชีวอินทรีย์ให้เกษตรกรได้นำไปผลิตและใช้ในแปลงข้าว ซึ่งไม่เป็นพิษต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม มีการสำรวจแปลงข้าวในทุกระยะเพื่อสำรวจโรคและแมลง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในกรณีเกิดการระบาดของโรคและแมลง

๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอศรีเมืองใหม่ ภูมิทุนการผลิตข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๑๗ แสดงภูมิทุนการปลูกข้าวในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ภูมิทุนการผลิตข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี															
ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการ รายจ่าย(บาท)/ไร่	ประมาณการ รายได้(บาท)/ไร่
1	ไถกลบตอซัง	←→										←→		200	-
2	หว่านพืชปุ๋ยสด	←→										←→		100	-
3	ไถกลบพืชปุ๋ยสด				←→									200	-
4	ใส่ปุ๋ยคอก				←→									300	-
5	เตรียมเมล็ดพันธุ์				←→									600	-
6	ไถตะ				←→									200	-
7	หว่านข้าว					←→								380	-
8	ใส่ปุ๋ยครั้งที่1						←→							300	-
9	ใส่ปุ๋ยครั้งที่2									←→				300	-
10	การจัดการแปลงข้าว					←→					←→			300	-
11	เก็บเกี่ยว											←→		500	4,800
12	การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว												←→	100	-
														3,480	4,800

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, พ.ศ.๒๕๖๖

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตเป็นเงิน ๓,๙๗๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๘ : แสดงต้นทุนการผลิตข้าว/ไร่/ปี

ต้นทุนการผลิต	นาหว่าน (บาท)	นาดำ (บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๖๐๐	๖๐๐
๒. ค่าจ้าง (ปลูก)	๑๐๐	๑,๐๐๐
๓. ค่าจ้าง (เก็บเกี่ยว)	๖๐๐	๑,๐๐๐
๔. ค่าบำรุงรักษา	๒๐๐	๒๐๐
๕. ค่าปุ๋ยเคมี, ปุ๋ยคอก	๑,๘๐๐	๑,๒๔๐
๖. ค่าพันธุ์	๕๐๐	๒๐๐
๗. อื่นๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง)	๑๗๕	๑๗๕
ค่าใช้จ่ายรวม	๓,๙๗๕	๔,๔๑๕
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๑๐.๑๙	๑๑.๓๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

จากข้อมูลการตลาดของจตุรรับซื้อข้าว/โรงสีอำเภอศรีเมืองใหม่ มีความต้องการรับซื้อ (Demand) จำนวน ๓๕,๕๔๐ ตัน/ปี แต่ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ (Supply) จำนวน ๗๕,๘๐๕ ตัน/ปี สรุปได้ว่าความต้องการรับซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๔๐,๒๖๕ ตัน/ปี ต้องลดพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ ๒๒,๓๑๓ ไร่

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีแหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอศรีเมืองใหม่ ประกอบไปด้วยจตุรรับซื้อจำนวน ๔ แห่ง คือ จตุรรับซื้อข้าวสหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, จตุรรับซื้อข้าวเม้งพาณิชย์, ร้านน้องมะลิ และจตุรรับซื้อข้าวบุญศิริ มีปริมาณการรับซื้อรวม ๓๕,๐๔๐ ตัน/ปี

ตารางที่ ๑๙ : แสดงข้อมูลจตุรรับซื้อข้าว/โรงสี

ที่	ชื่อโรงงาน/แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณการรับซื้อตัน/ปี	ราคารับซื้อ (บาท)	ช่วงเวลารับซื้อ
			X	Y			
๑	สหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่	นาคำ	๔๒๘๙๑๘	๑๗๑๒๕๙๓	๒,๐๓๔	๑๒.๐๐	ตลอดปี
๒	จตุรรับซื้อข้าวเม้งพาณิชย์	นาคำ	๕๓๑๒๒๒	๑๗๑๔๓๘๐	๒๘,๐๐๐	๑๒.๐๐	ตลอดปี
๓	จตุรรับซื้อข้าวบุญศิริ	แก้งกอก	๕๒๘๐๒๕	๑๗๑๑๙๗๖	๕,๕๐๐	๑๒.๐๐	ตลอดปี
๔	ร้านน้องมะลิ	สงยาง			๑๕๐	๑๒.๐๐	ตลอดปี
รวม					๓๕,๕๔๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

ข้อมูลการตลาด

แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอศรีเมืองใหม่ ประกอบไปด้วยจตุรรับซื้อจำนวน ๔ แห่ง คือ จตุรรับซื้อข้าวสหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, จตุรรับซื้อข้าวเม้งพาณิชย์, ร้านน้องมะลิ และจตุรรับซื้อข้าวบุญศิริ มีปริมาณการรับซื้อรวม ๓๕,๐๔๐ ตัน/ปี

๑. บริโภค ๒๕,๓๒๕ ตัน/ปี (คิดจากข้าวเปลือก และอ้างอิงการบริโภคข้าวของคนไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. นายสมาน ประสพสุข อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี มีความชำนาญด้าน

- การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว คุณภาพดี
- การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคพืช และเชื้อราชีวเวอร์เรียในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูข้าว

- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- การผลิตน้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้
- การไถกลบตอซังข้าว และการผลิต และใช้ประโยชน์จากปุ๋ยพืชสด

๒. นายสูตร กิ่งสกุล อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๓๘ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี มีความชำนาญด้าน

- การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว คุณภาพดี
- การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคพืช และเชื้อราชีวเวอร์เรียในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูข้าว

- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- การผลิตน้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้
- การไถกลบตอซังข้าว และการผลิต และใช้ประโยชน์จากปุ๋ยพืชสด

ตารางที่ ๒๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสมาน ประสพสุข	๑๐	นาคำ	ศรีเมืองใหม่	๒๕๕๙	ข้าว
๒	นายสูตร กิ่งสกุล	๑๐	นาคำ	ศรีเมืองใหม่	๒๕๖๑	ข้าว

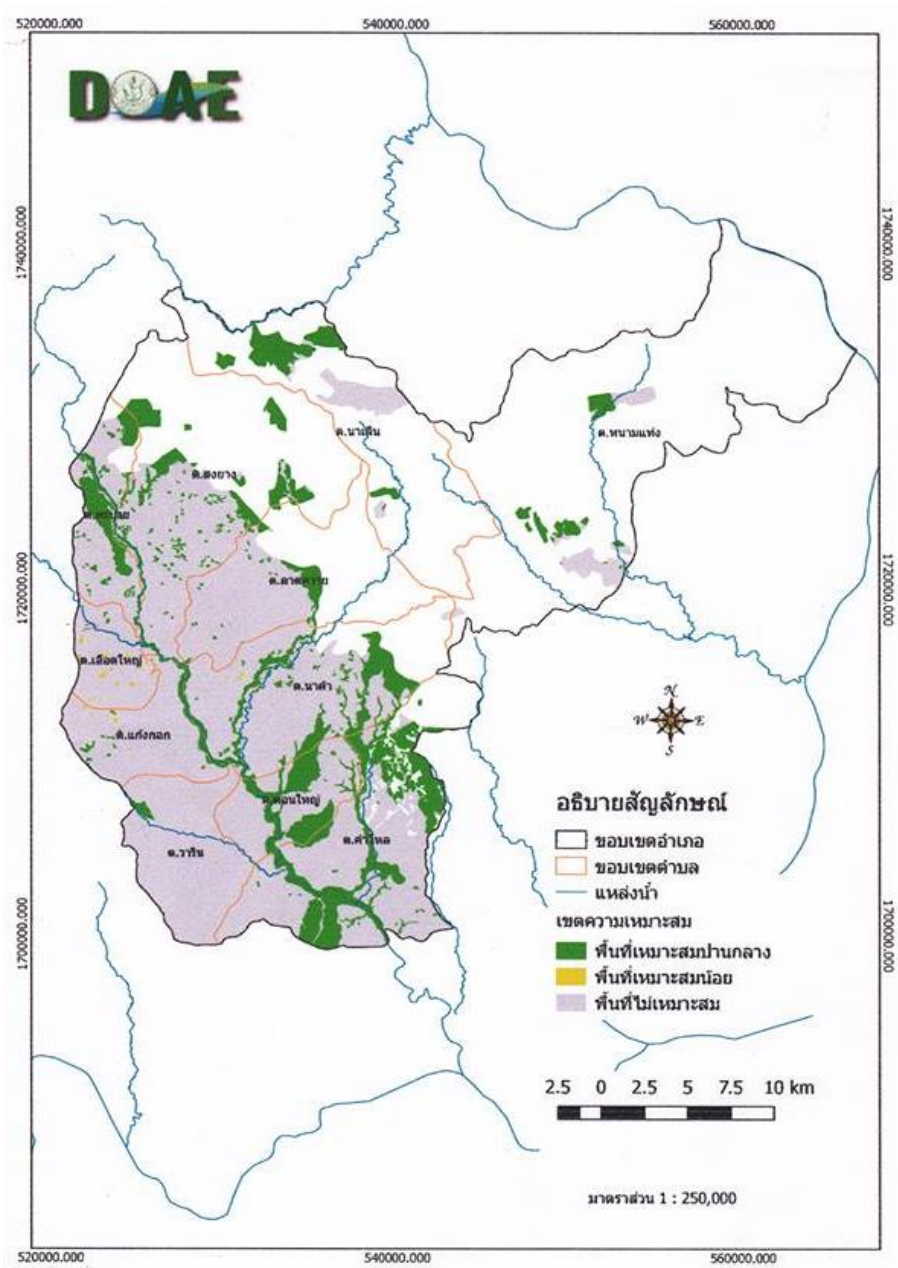
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖)

ชนิดสินค้าน้ำมันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำปะหลัง มีพื้นที่อยู่ในเขต Zoning (S๑, S๒) มีจำนวน ๕๙,๓๓๑ ไร่ พื้นที่ที่อยู่นอกเขต Zoning (S๓, N) มีจำนวน ๒๒๙,๘๔๓ ไร่

ภาพที่ ๑๙ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกลำปะหลัง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดอุบลราชธานี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสว่างแดนดิน, พ.ศ.๒๕๖๖)

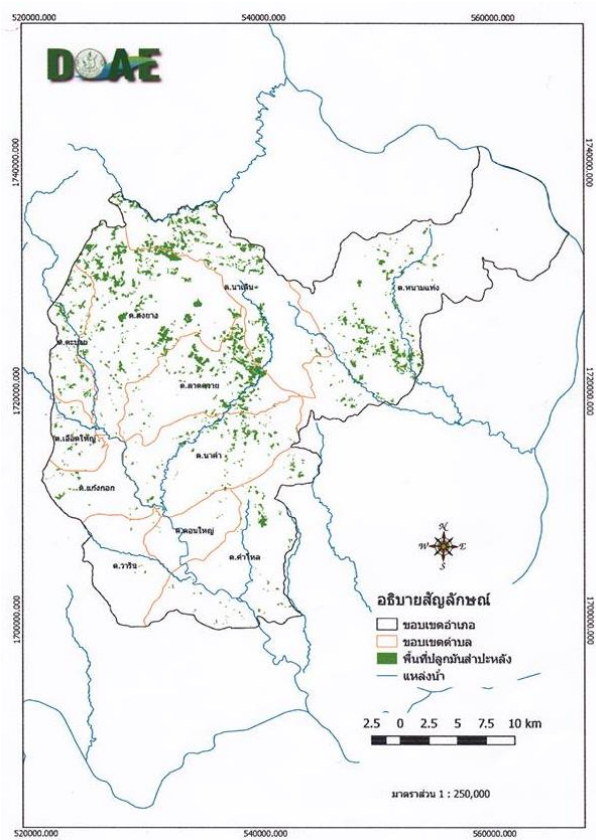
(๒) พื้นที่ปลูกลำปะหลัง

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกลำปะหลัง จำนวน ๑๓,๙๐๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลนาเลิน จำนวน ๓,๕๘๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลคำไหล่ จำนวน ๒,๑๘๓ ไร่ และตำบลหนองบัว จำนวน ๒,๑๔๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอ/ตำบล	บันทึก(รวม)		
	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ (ไร่)
ศรีเมืองใหม่	๓,๗๘๓	๔,๖๑๘	๓๙,๗๓๕.๒๙
นาคำ	๒๔๖	๒๘๘	๒,๗๔๔.๘๙
แก้งกอก	๑๐๙	๑๒๓	๘๑๒.๒
เอ็ดใหญ่	๘๒	๙๖	๕๙๐.๓๓
วาริน	๓๐	๓๒	๒๑๙.๖๖
ลาดควาย	๒๑๘	๒๔๘	๒,๒๗๗.๗๑
สงยาง	๗๐๙	๘๔๙	๘,๐๓๙.๔๖
ตะบ้าย	๑๙๘	๒๑๖	๒,๐๒๒.๐๗
คำไหล	๔๙๐	๕๗๑	๔,๖๒๙.๒๕
หนามแท่ง	๑,๒๐๐	๑,๕๖๘	๑๒,๗๕๑.๒๒
นาเลิน	๔๘๕	๕๘๔	๕,๓๖๓.๕๐
ดอนใหญ่	๔๒	๔๓	๒๘๕

ที่มา : http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_cassava๖๒_fmddbd_ap/๓๔/๐๒/ พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี (ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๓) พื้นที่ปลุกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

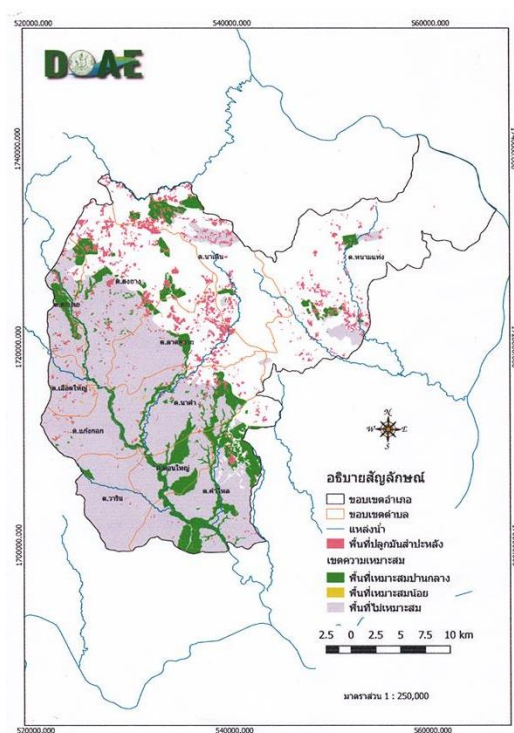
เขตความเหมาะสมสำหรับปลุกมันสำปะหลัง มีพื้นที่อยู่ในเขต Zoning (S๑, S๒) มีจำนวน ๕๙,๓๓๑ ไร่ พื้นที่ที่อยู่นอกเขต Zoning (S๓, N) มีจำนวน ๒๒๙,๘๔๓ ไร่

ตารางที่ ๒๒ : เขตความเหมาะสม (Zoning) สำหรับปลุกมันสำปะหลัง

ตำบล	เนื้อที่ความเหมาะสม (ไร่)				
	N	S๑	S๒	S๓	พื้นที่ทั้งหมด
ต.แก้งกอก	๒๖,๗๒๒	-	๑,๕๓๕	๒๓๘	๒๘,๔๙๕
ต.คำไหล	๔๓,๖๔๒	-	๑๙,๗๗๒	๑๐	๖๓,๔๒๔
ต.ดอนใหญ่	๑๑,๔๓๙	-	๖,๖๔๑	-	๑๘,๐๘๐
ต.ตะบ้าย	๑๒,๐๕๘	-	๕,๘๖๑	-	๑๗,๙๑๙
ต.นาคำ	๓๘,๔๗๙	-	๗,๒๕๓	๑๑๒	๔๕,๘๔๔
ต.นาเลิน	๕,๔๙๒	-	๖,๔๐๘	-	๑๑,๙๐๐
ต.ลาดควาย	๑๙,๒๕๘	-	๒,๑๙๖	-	๒๑,๔๕๔
ต.วาริน	๓๓,๔๙๙	-	๔๐๔	๓๕	๓๓,๙๓๘
ต.สงยาง	๒๗,๕๐๖	-	๗,๕๙๒	-	๓๕,๐๙๘
ต.หนามแท่ง	๔,๙๑๓	-	๒,๖๗๔	-	๗,๕๘๗
ต.เอือดใหญ่	๑๐,๒๓๗	-	๒๘๐	๓๐๒	๑๐,๘๒๐
รวม	๒๓๓,๒๔๖	-	๖๐,๖๑๖	๖๙๘	๒๙๔,๕๕๙

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๑ : แสดงแผนที่พื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) สำหรับมันสำปะหลัง

ที่มา : อำเภอสรีเมืองใหม่

จากแผนการทับซ้อนพื้นที่ระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land used) พบว่าพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒) และมีการปลูกจริง มีพื้นที่ ๔,๓๒๗ ไร่ อยู่ในตำบลแก้งกอก ตำบลคำไหล ตำบลดอนใหญ่ ตำบลตะบ้าย ตำบลนาคำ ตำบลนาเลิน ตำบลลาดควาย ตำบลสงยาง ตำบลหนามแท่งและตำบลเอือดใหญ่ ตำบลตะบ้าย ตำบลนาคำ ตำบลนาเลิน ตำบลลาดควาย ตำบลสงยาง ตำบลหนามแท่งและตำบลเอือดใหญ่ แต่จากการวิเคราะห์ความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าความต้องการรับซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๑๕,๒๙๔ ตัน/ปี คิดเป็นพื้นที่ปลูกประมาณ ๔,๓๗๐ ไร่ แต่ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปลูกมันสำปะหลังจำนวน ๔๘,๔๘๔ ไร่ พบว่า พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากกว่าพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑, S๒) ถึง ๔๔,๑๕๗ ไร่ แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้ก็ยังเกินต่อความต้องการรับซื้อ จึงมีแนวทางส่งเสริมลดพื้นที่การเพาะปลูกที่ให้ผลผลิตเกินต่อความต้องการรับซื้อ ในเขตความเหมาะสม (Zoning)และนอกเขตความเหมาะสม (Zoning) ดังนี้

๑. ลดพื้นที่การเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S_3 , N) จำนวน ๔,๓๗๐ ไร่ ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร

๒. ลดพื้นที่การปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม Zoning (S_3 , N) จำนวน ๔,๓๗๐ ไร่ อยู่ในตำบลแก้งกอก ตำบลคำไหล ตำบลดอนใหญ่ ตำบลตะบ้าย ตำบลนาคำ ตำบลนาเลิน ตำบลลาดควาย ตำบลวาริน ตำบลสงยาง ตำบลหนามแท่งและตำบลเอือดใหญ่

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๓,๙๐๘ ไร่ ๑,๕๔๗ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลนาเลิน จำนวน ๓,๕๘๙ ไร่ ๓๖๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลคำไหล จำนวน ๒,๑๘๓ ไร่ ๒๖๘ ครัวเรือน และตำบลหนามแท่ง จำนวน ๒,๑๔๗ ไร่ ๒๓๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอ/ตำบล	บันทึก(รวม)			ผลผลิต(ตัน)	ผลผลิตต่อไร่(ตัน)
	ครัวเรือน	แปลง	พื้นที่ (ไร่)		
ศรีเมืองใหม่	๓,๗๘๓	๔,๖๑๘	๓๙,๗๓๕.๒๙	๙,๖๐๗,๑๑๕	๓,๕๐๐
นาคำ	๒๔๖	๒๘๘	๒,๗๔๔.๘๙	๒,๘๔๒,๗๐๐	๓,๕๐๐
แก้งกอก	๑๐๙	๑๒๓	๘๑๒.๒	๒,๐๖๖,๑๕๕	๓,๕๐๐
เอือดใหญ่	๘๒	๙๖	๕๙๐.๓๓	๗๖๘,๘๑๐	๓,๕๐๐
วาริน	๓๐	๓๒	๒๑๙.๖๖	๗,๙๗๑,๙๘๕	๓,๕๐๐
ลาดควาย	๒๑๘	๒๔๘	๒,๒๗๗.๗๑	๒๘,๑๓๘,๑๑๐	๓,๕๐๐
สงยาง	๗๐๙	๘๔๙	๘,๐๓๙.๔๖	๗,๐๗๗,๒๔๕	๓,๕๐๐
ตะบ้าย	๑๙๘	๒๑๖	๒,๐๒๒.๐๗	๑๖,๒๐๒,๓๗๕	๓,๕๐๐
คำไหล	๔๙๐	๕๗๑	๔,๖๒๙.๒๕	๔๔,๖๒๙,๒๗๐	๓,๕๐๐
หนามแท่ง	๑,๒๐๐	๑,๕๖๘	๑๒,๗๕๑.๒๒	๑๘,๗๗๒,๒๕๐	๓,๕๐๐
นาเลิน	๔๘๕	๕๘๔	๕,๓๖๓.๕๐	๑๓๘,๐๗๖,๐๑๕	๓,๕๐๐
ดอนใหญ่	๔๒	๔๓	๒๘๕	๙,๖๐๗,๑๑๕	๓,๕๐๐

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่มีเกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑,๕๔๗ ราย พื้นที่ปลูก จำนวน ๑๓,๙๐๘ ไร่ ผลผลิต ๔๑,๙๖๖ ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓,๒๒๗ กิโลกรัม/ไร่ เก็บเกี่ยวตลอดปี การใช้เทคโนโลยีการผลิต ดังนี้

๑. การเตรียมดิน ไถ ๒ ครั้ง ด้วยผาน ๓ และผานไถลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้ว และยกร่องปลูกการเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ ๑๐ ตาขึ้นไป ต่อ ๑ ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ ๑๐๐×๑๐๐ เซนติเมตร

๒. ใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ ๕๐, ห้วยยาง ๖๐ และระยอง ๗๒

๓. ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๖-๘-๑๖ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งๆ เท่ากันละ ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือน ครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๓ เดือน

๔. แผลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูมีในพื้นที่ แต่ยังควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์

๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ใช้รถไถนาเดินตาม เก็บเกี่ยวโดยใช้รถไถนาขนาดเล็ก

๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน, รถไถ เก็บเกี่ยวตลอดปี และขายหัวสด

๗. ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ อื่นๆ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอศรีเมืองใหม่ มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม ปลูกสูงสุดในเดือนพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมีนาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ปฏิทินการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี																
ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1	ไถเตรียมดิน		←→													
2	ใส่ปุ๋ยคอก		←→													
4	เตรียมท่อนพันธุ์		←→													
5	ไถยกร่อง				←→											
6	ปลูก				←→											
3	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1					←→										
7	กำจัดวัชพืช				←→											
8	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2						←→									
12	เก็บเกี่ยว	←→											←→			
13	การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว	←→											←→			

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๕,๖๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๕ : แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง/ไร่/ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	เงิน (บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๗๐๐
๒. ค่าจ้าง (ปลูก)	๖๐๐
๓. ค่าจ้าง (เก็บเกี่ยว)	๑,๕๐๐
๔. ค่าบำรุงรักษา	๕๕๐
๕. ค่าปุ๋ย	๘๐๐
๖. ค่าพันธุ์	๘๐๐
๗. อื่นๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง)	๗๐๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๕,๖๕๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๑.๖๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

ผลผลิตเฉลี่ย ..๓.๓๖.... ตัน/ไร่
 ราคาปัจจุบันตันละ ...๒,๗๕๐..... บาท
 เป็นเงิน ๙,๒๔๐..... บาท
 หักต้นทุน ๕,๕๐๐..... บาท
 กำไร ๓,๗๔๐..... บาท
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

จากข้อมูลการตลาดของจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน ในอำเภอศรีเมืองใหม่ มีความต้องการรับซื้อ (Demand) จำนวน ๑๕๔,๔๐๐ ตัน/ปี แต่ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ (Supply) จำนวน ๑๖๙,๖๙๔ ตัน/ปี สรุปได้ว่าความต้องการรับซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๑๕,๒๙๔ ตัน/ปี คิดเป็นพื้นที่ปลูกโดยประมาณ ๔,๓๗๐ ไร่

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

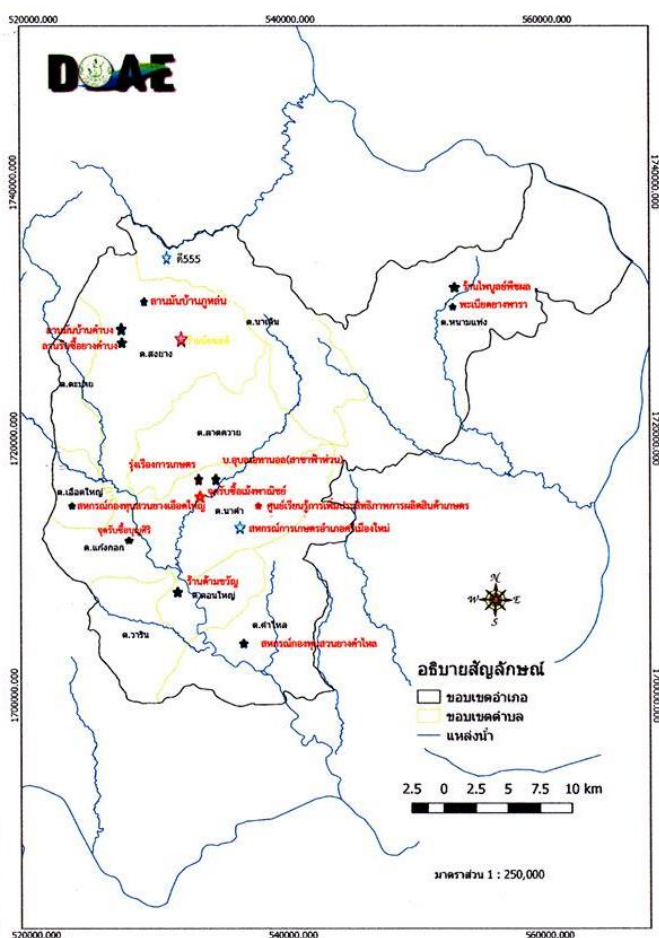
จุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงานที่มีความสำคัญในอำเภอศรีเมืองใหม่ประกอบไปด้วย ลานมันบ้านภูหล่น, ร้านบุญศิริ, ร้านดี๕๕๕, ลานมันบ้านคำบง, ร้านรุ่งเรืองการเกษตร และร้านเม้งพาณิชย์ มีปริมาณการรับซื้อ รวม ๑๕๔,๔๐๐ ตัน/ปี

ตารางที่ ๒๖ : แสดงข้อมูลจุดรับซื้อน้ำมันสำหรับโรงงาน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อโรงงาน/แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณ การรับซื้อ ตัน/ปี	ราคารับ ซื้อ (บาท)	ช่วงเวลา รับซื้อ
			X	Y			
๑	ลานมันบ้านภูหล่น	ต.สงยาง	๕๓๒๔๒๓	๑๗๑๕๙๖๓	๑,๕๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๒	ร้านบุญศิริ	ต.แก้งกอก	๕๘๐๒๕	๑๗๑๑๙๗๖	๒,๐๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๓	ร้านดี๕๕๕	ต.นาเลิน	๕๓๒๔๖๓	๑๗๓๔๖๓๓	๓,๔๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๔	ลานมันบ้านคำบง	ต.สงยาง	๕๒๘๘๑๕	๑๗๒๑๑๙๐	๓,๐๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๕	ร้านรุ่งเรืองการเกษตร	ต.นาคำ	๕๓๓๒๒๔	๑๗๑๖๕๘๙	๕๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๖	ร้านเม้งพาณิชย์	ต.นาคำ	๕๒๘๐๒๕	๑๗๑๑๙๗๖	๘๖,๐๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๗	ร้านไพบูลย์พืชผล	ต.หนามแท่ง	๕๕๐๙๔๑	๑๗๒๑๖๓๒	๓,๐๐๐	๑.๘	ตลอดปี
๘	บ.อุบลเอทานอล (สาขาฟ้าห่วน)	ต.นาคำ	๕๓๒๗๑๖	๑๗๑๖๑๗๖	๕๕,๐๐๐	๑.๘	ตลอดปี
รวม					๑๕๔,๔๐๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

ภาพที่ ๒๒ แสดงที่ตั้งจุดรับซื้อโรงสี โรงงาน องค์กร/สถาบันเกษตรกร

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย คือ

นางสมพร ภัคดี อยู่บ้านเลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๘ ตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
- การผลิตท่อนพันธุ์คุณภาพดี
- การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคพืช และเชื้อราบิวเวอร์เรียในการป้องกัน

กำจัดแมลงศัตรูพืช

- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- การผลิตน้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้

ตารางที่ ๒๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางสมพร ภัคดี	๘	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	๒๕๕๙	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖)

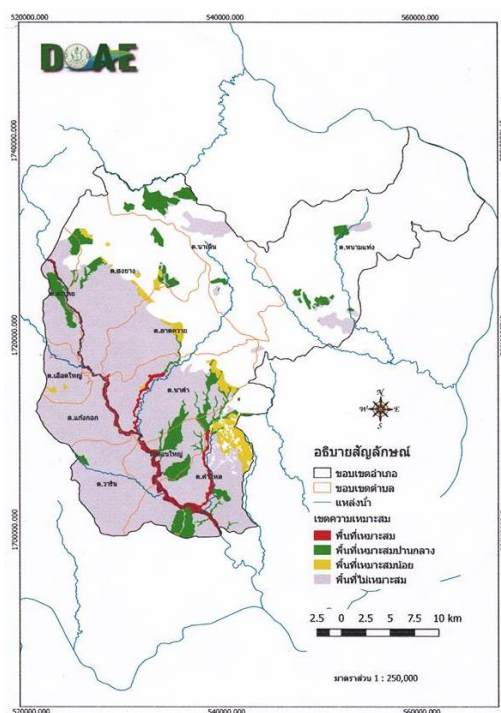
ชนิดสินค้าทางการเกษตร

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอศรีเมืองใหม่มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา จำนวน ๑๖,๔๓๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑,๐๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๔ พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๒,๙๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๓๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ภาพที่ ๒๓ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอศรีเมืองใหม่

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอสรีเมืองใหม่

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอสรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๓๐,๗๔๑ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนามแท่ง จำนวน ๙,๖๕๓ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาคำ จำนวน ๔,๘๕๑ ไร่ และตำบลนาเลน จำนวน ๓,๕๐๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอสรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	นาคำ	323	4,851
2	แก้งกอก	62	689
3	เอือดใหญ่	140	1,354
4	วาริน	7	66
5	ลาดควาย	219	2,732
6	สงยาง	231	2,728
7	ตะบ้าย	210	2,687
8	คำไหล	199	2,088
9	หนามแท่ง	808	9,653
10	นาเลน	269	3,503
11	ดอนใหญ่	44	391
	รวม	2,512	30,741

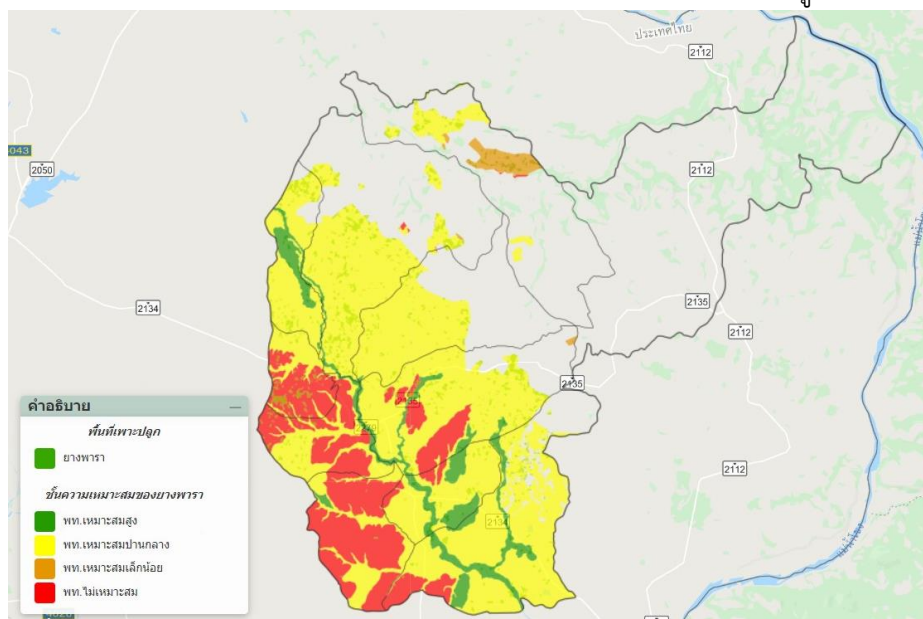
ที่มา: http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_rubber๖๒_fmddfb_d_ap/๓๔/๐๒/ ๒๕๖๖

ตารางที่ ๒๙ : แสดงข้อมูลพื้นที่ทับซ้อนระหว่าง Zoning และ Land Used สำหรับยางพารา

ตำบล	พื้นที่ทับซ้อนระหว่าง Zoning และ Land Used สำหรับยางพารา				รวม
	N	S ₁	S ₂	S ₃	
แก้งกอก	๗๙๒	๑๐๕	-	๙๐	๙๘๖
คำไหล	๖๐๘	๑๔๐	๑๙๓	๓๐๐	๑,๒๔๑
ดอนใหญ่	๒๕๒	๒๐	๑๒๔	-	๓๙๖
ตะปาย	๘๓๖	๑๕	๘๕๓	-	๑,๗๐๕
นาคำ	๗๕๕	๑๗๖	๓๑	๑๗๒	๑,๑๓๕
นาเลิน	๘๒๒	-	๙๗๙	-	๑,๘๐๑
ลาดควาย	๗๖๖	-	๑๑	๑๑๗	๘๙๔
วาริน	๑๑๒	-	-	-	๑๑๒
สงยาง	๒,๗๕๒	๒๓	๔๗๔	๑๘๑	๓,๔๓๐
หนามแท่ง	๒๓๒	-	๑,๒๑๐	-	๑,๔๔๓
เอือดใหญ่	๕๒๖	๖	-	๙	๕๔๑
ผลรวมทั้งหมด	๘,๔๕๓	๔๘๕	๓,๘๗๖	๘๖๙	๑๓,๖๘๓

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน , ๒๕๖๒

ภาพที่ ๒๖ แผนที่แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของยางพารา

อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ.๒๕๖๖)

จากการทับซ้อนแผนที่เขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land used) สรุปได้ดังนี้

พื้นที่ที่เหมาะสม พื้นที่ S₁, S₂ พื้นที่ ๔,๓๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๑ ของพื้นที่ทั้งหมดพื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ S₃, N พื้นที่ ๙,๓๒๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๙๖ ของพื้นที่ทั้งหมด

พื้นที่อื่น ๆ พื้นที่ ๓๘,๒๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๓ ของพื้นที่ทั้งหมด

จากแผนที่การทับซ้อนพื้นที่ระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) พบว่า พื้นที่ที่เหมาะสม (S₁, S₂) และมีการปลูกจริง ๔,๓๖๑ ไร่ อยู่ในตำบลแก้งกอก ตำบลคำไหล ตำบลดอนใหญ่ ตำบลตะปาย ตำบลนาคำ ตำบลนาเลิน ตำบลลาดควาย ตำบลสงยาง ตำบลหนามแท่ง และตำบลเอือด

ใหญ่ แต่จากการวิเคราะห์ความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่า ความต้องการรับซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิต จำนวน ๕,๐๘๖ ตัน/ปี คิดเป็นพื้นที่ ๒๐,๓๔๔ ไร่ แต่ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปลูกยางพารา จำนวน ๖๒,๘๔๔ ไร่ พบว่าพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากกว่าพื้นที่เหมาะสม (S_1, S_2) ถึง ๕๘,๔๘๘ ไร่ แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้เกินต่อความต้องการรับซื้อ จึงมีแนวทางส่งเสริมเพื่อลดพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราต่อความต้องการรับซื้อ ในเขตความเหมาะสม (Zoning) และนอกเขตความเหมาะสม (Zoning) ดังนี้

๑. ลดพื้นที่การเพาะปลูกยางพารา ในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S_3, N) จำนวน ๒๐,๓๔๔ ไร่ ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร

๒. ลดพื้นที่การปลูกยางพาราในพื้นที่ไม่เหมาะสม Zoning (S_3, N) จำนวน ๒๐,๓๔๔ ไร่ อยู่ในตำบลแก้งกอก ตำบลคำไหล ตำบลดอนใหญ่ ตำบลตะบ้าย ตำบลนาคำ ตำบลนาเลน ตำบลลาดควาย ตำบลวาริน ตำบลสงยาง ตำบลหนามแท่ง และตำบลเอือดใหญ่

๓. การร่วมมือกับหน่วยงานภาค เช่น กระทรวงพาณิชย์ กำหนดราคาการรับซื้อที่สูงขึ้นและเพิ่มปริมาณการรับซื้อยางพารา เพื่อรองรับการผลิตของเกษตรกรและเพื่อสร้างแรงจูงใจในการรับซื้อ

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๓๐,๗๔๑ ไร่ ๒,๕๑๒ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลหนามแท่ง จำนวน ๘,๖๕๓ ไร่ ๘๐๘ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลนาคำ จำนวน ๔,๘๕๑ ไร่ ๓๒๓ ครัวเรือน และตำบลนาเลน จำนวน ๓,๕๐๓ ไร่ ๒๖๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
1	นาคำ	323	4,851	4,637	927	200
2	แก้งกอก	62	689	681	136	200
3	เอือดใหญ่	140	1,354	1,322	264	200
4	วาริน	7	66	63	13	200
5	ลาดควาย	219	2,732	2,675	535	200
6	สงยาง	231	2,728	2,713	543	200
7	ตะบ้าย	210	2,687	2,651	530	200
8	คำไหล	199	2,088	1,947	389	200
9	หนามแท่ง	808	9,653	9,456	1,891	200
10	นาเลน	269	3,503	3,304	661	200
11	ดอนใหญ่	44	391	384	77	200
	รวม	2,512	30,741	29,832	5,966	200

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่มี เกษตรกรปลูกยางพารา จำนวน ๒,๕๑๒ ราย พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๓๐,๗๔๑ ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย ๕,๙๖๖ ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปลูกต้นฤดูฝนหนึ่ง ปีละ ๑ ครั้ง ช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน การใช้เทคโนโลยีการผลิต ดังนี้

๑. การเตรียมดิน การไถพรวนควรไถอย่างน้อย ๒ ครั้ง ไถตะและไถแปรให้ดินแตกละเอียด การปลูก และระยะปลูก ใช้ระยะห่างระหว่างแถว ๗ เมตร ระยะระหว่างหลุมประมาณ ๓ เมตร โดยปริมาณต้นพันธุ์ที่ใช้จะ ประมาณ ๘๖ ต้น/ไร่

๒. การใช้พันธุ์ RRIM ๖๐๐ และ RRIT ๒๕๑

๓. การจัดการปุ๋ย แบ่งได้ ๒ ครั้ง ครั้งแรกก่อนเปิดกรีด ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๐-๑๒ ในปริมาณ ๕๐ กิโลกรัม /ไร่ ครั้งที่ ๒ เปิดกรีด เมื่อยางพาราอายุได้ ๗ ปี ขึ้นไป โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๓๐-๕-๑๘ ในปริมาณ ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๔. การใช้สารเคมี สารกำจัดวัชพืช อาหารขึ้น ๘๐ และ อะลาคลอร์ ช่วงยางพาราต้นเล็ก ในอัตรา ๓๗๕ - ๗๕๐ กรัม ผสมน้ำ ๖๐-๘๐ ลิตร/ไร่ ผสม อะลาคลอร์ ๕๐๐-๗๕๐ ซีซี ผสมน้ำ ๖๐-๘๐ ลิตร พ่นในพื้นที่ ๑ ไร่

๕. การเก็บเกี่ยวผลผลิต แรงงานคนหรือแรงงานในครอบครัว

๖. ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ ฯลฯ

๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอศรีเมืองใหม่ มีการปลูกยางพารา ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่ในช่วงต้นฤดูฝน เดือน พฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน และการเก็บเกี่ยวระหว่างพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีภูมิทุนการเพาะปลูก ยางพารา ในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ตารางที่ ๓๑ แสดงภูมิทุนการเพาะปลูกยางพารา อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง												

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๒)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีต้นทุนการผลิตยางพาราเป็นเงิน ๘,๓๔๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา / ไร่ /ปี

ต้นทุนการผลิต	เงิน (บาท)
๑. ค่าใช้จ่ายก่อนเปิดกรีด (กรีดได้ ๒๐ ปี)	๖๒๖
๒. ค่าจ้างแรงงานกรีดยางพารา	๕,๐๗๔
๓. ค่าบำรุงรักษา	๒๐๐
๔. ค่าปุ๋ย	๑,๘๐๐
๕. อื่น ๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง)	๖๔๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๘,๓๔๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๓๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

ผลผลิตเฉลี่ย๒๐๐..... กก./ไร่
 ราคาผลผลิต กก.ละ๑๗.. บาท
 เป็นเงิน๓,๔๐๐..... บาท
 หักต้นทุน๒,๑๐๐..... บาท
 กำไร๑,๓๐๐..... บาท/ไร่
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่, ๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด จากข้อมูลจากรับซื้อขอยางพารา ในอำเภอศรีเมืองใหม่ มีความต้องการรับซื้อ (Demand) จำนวน ๕,๐๘๖ ตัน/ปี แต่ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ (Supply) จำนวน ๑๐,๑๓๘ ตัน/ปี สรุปได้ว่า ความต้องการรับซื้อน้อยกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๕,๐๘๖ ตัน/ปี คิดเป็นพื้นที่ปลูกโดยประมาณ ๒๐,๓๔๔ ไร่

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป จุ้รรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอศรีเมืองใหม่ คือ ร้าน ก. รุ่งเรืองการเกษตร, ร้านด้ามขวัญ, ร้านรุ่งเรืองการเกษตร, ลานรับซื้อขอยางค้ำบง, สหกรณ์กองทุนสวนยางคำไหล, สหกรณ์กองทุนสวนยางเอ็ดใหญ่, เพนียดขอยางพาราและสหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ มีปริมาณการรับซื้อรวม ๕,๐๘๖ ตัน/ปี

จุ้รรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอศรีเมืองใหม่ คือ ร้าน ก. รุ่งเรืองการเกษตร, ร้านด้ามขวัญ, ร้าน รุ่งเรืองการเกษตร, ลานรับซื้อขอยางค้ำบง, สหกรณ์กองทุนสวนยางคำไหล, สหกรณ์กองทุนสวนยางเอ็ดใหญ่, เพนียด ขอยางพาราและสหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ มีปริมาณการรับซื้อรวม ๕,๐๘๖ ตัน/ปี

ตารางที่ ๓๓ : แสดงข้อมูลจากรับซื้อขอยางพารา

ที่	ชื่อโรงงาน/แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณการรับซื้อ ตัน/ปี	ราคารับซื้อ (บาท)	ช่วงเวลารับซื้อ
			X	Y			
๑	ร้าน ก. เจริญการเกษตร	ต.นาคำ	๕๓๑๘๐๑	๑๗๑๕๕๗๔	๘๕	๕๒	ตลอดปี
๒	ร้านด้ามขวัญ	ต.ดอนใหญ่	๕๓๐๕๕๕	๑๗๐๙๕๔๗	๒,๐๐๐	๕๒	ตลอดปี
๓	รุ่งเรืองการเกษตร	ต.นาคำ	๕๓๓๒๒๔	๑๗๑๖๕๘๗	๒๐	๕๒	ตลอดปี
๔	ลานรับซื้อขอยางค้ำบง	ต.สงยาง	๕๒๘๘๑๕	๑๗๒๑๑๙๐	๔๐	๕๒	ตลอดปี
๕	สหกรณ์กองทุนสวนยางคำไหล	ต.คำไหล	๕๓๗๙๙๐	๑๗๐๕๖๑๙	๑,๘๐๐	๕๒	ตลอดปี
๖	สหกรณ์กองทุนสวนยางเอ็ดใหญ่	ต.เอ็ดใหญ่	๕๒๒๔๐๘	๑๗๑๗๑๙๕	๒๐	๕๒	ตลอดปี
๗	สหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่	ต.นาคำ	๕๒๘๙๑๙	๑๗๑๒๕๕๓	๔๕๔	๕๒	ตลอดปี
๘	เพนียดขอยางพารา	ต.หนามแท่ง	๕๕๒๒๔๘	๑๗๓๐๘๐๘	๑,๐๐๐	๕๒	
รวม					๕,๐๘๖		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๖

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพารา จำนวน ๑ ราย คือ

นางสาวบัวศิริ ส่งเสริม เลขที่ ๗ ม.๑๖ ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์และใช้สารชีวภัณฑ์กับยางพารา
- การดูแลจัดการสวนยางพารา
- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
- การผลิตน้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้
- การผลิตน้ำยาคุณภาพดี

ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางสาวบัวศิริ ส่งเสริม	๗	นาคำ	ศรีเมืองใหม่	๒๕๕๙	ยางพารา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๕ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว ๒. มันสำปะหลัง ๓. ยางพารา	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและ แมลงศัตรูพืช ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระกลุ่มกัน	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. กลุ่มแม่บ้าน ๒. แปลงใหญ่ ๓. วิสาหกิจชุมชน	๑. การรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ๒. กองทุน ๓. ความต่อเนื่องของกิจกรรม ๔. ผู้นำที่เข้มแข็ง ๕. ไม่มีตลาด	๑. ให้ความรู้ ๒. จัดหาแหล่งเงินทุน ๓. ติดตาม ให้คำแนะนำ ๔. จัดหาเครือข่าย และตลาด ๕. ศึกษาดูงาน	ทุกตำบล	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. บรรจภัณฑ์ ๒. ตลาด ๓. ขาดเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์	๑. ไม่มีบรรจภัณฑ์/บรรจภัณฑ์ไม่ น่าสนใจ ๒. ไม่มีตลาด ๓. ไม่มีเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ ทันสมัย	๑. พัฒนาบรรจภัณฑ์ให้น่าสนใจ ๒. จัดหาเครือข่าย และตลาดเพื่อรองรับสินค้า ๓. จัดหางบประมาณ/เครื่องมืออุปกรณ์	ทุกตำบล	มาก

๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑.เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๒.พื้นที่เหมาะสมในระดับปานกลางในการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. ระบบชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่ ๒. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ๓. ต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจสูงใช้สารเคมีมากเกินไป ๔. เกษตรกรยังพึ่งพาการช่วยเหลือจากภาครัฐมากเกินไป
โอกาส (Opportunities : O) ๑. กระแสผู้บริโภคตื่นตัวหันมานิยมอาหารเพื่อสุขภาพ ๒. นโยบายกระทรวงเกษตรระบบการส่งเสริมแปลงใหญ่และศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร (ศพก) Zoning การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตรเป็น smart farmer	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. ส่งเสริมพัฒนาสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและตอบสนองผู้บริโภค อาหารปลอดภัย ขยายตลาดอินทรีย์ สู่ประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. บริหารจัดการพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรโดย Agri Map ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเฉพาะ เช่น ฝ้ายอินทรีย์
อุปสรรค (Threats : T) ๑.ปัจจัยการผลิตเป็นสินค้านำเข้าทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ๒.สภาพอากาศโลกเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้เกิดโรคแมลงระบาดและโรคอุบัติใหม่ ๓.นโยบายรัฐภาคเกษตรไม่ต่อเนื่อง	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. พัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ ๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรยึดแนวทางการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเองเป็นหลัก ๒. นำผลวิจัยทางการเกษตรมาปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑. ส่งเสริมพัฒนาสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่า และตอบสนองผู้บริโภค อาหารปลอดภัย ขยายตลาดอินทรีย์ สู่ประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. บริหารจัดการพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรโดย Agri Map

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร

๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรเฉพาะ เช่น ฝ้ายอินทรีย์

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๑. พัฒนาเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. สร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ

๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรยึดแนวทางการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงพึ่งพาตนเองเป็น

หลัก

๒. นำผลวิจัยทางการเกษตรมาปรับใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร